

DEN TIDSINSTÄLLDA BOOMEN

Befolkningsutveckling, vårdkontakter och kostnader

Nationella nätverkskonferensen Piteå 10 februari 2010

Bengt Göran Emtinger Landstinget i Östergötland

DN debatt sommaren 2008

Fram till 2040 väntas antal vårddagar öka med 70 procent för dem som är 65 år och äldre

= ökning av de totala kostnaderna för sjukhusvården med 270 procent

= sjukvårdens kostnader stiga till en andel av skatterna på 36 procent mot i dag 20 procent

FEM STEG FÖRE

**Spaning för den framtida hälso- och sjukvården
i Östergötland**

Hur många ålderspensionärer finns i Sverige?

1 700 000

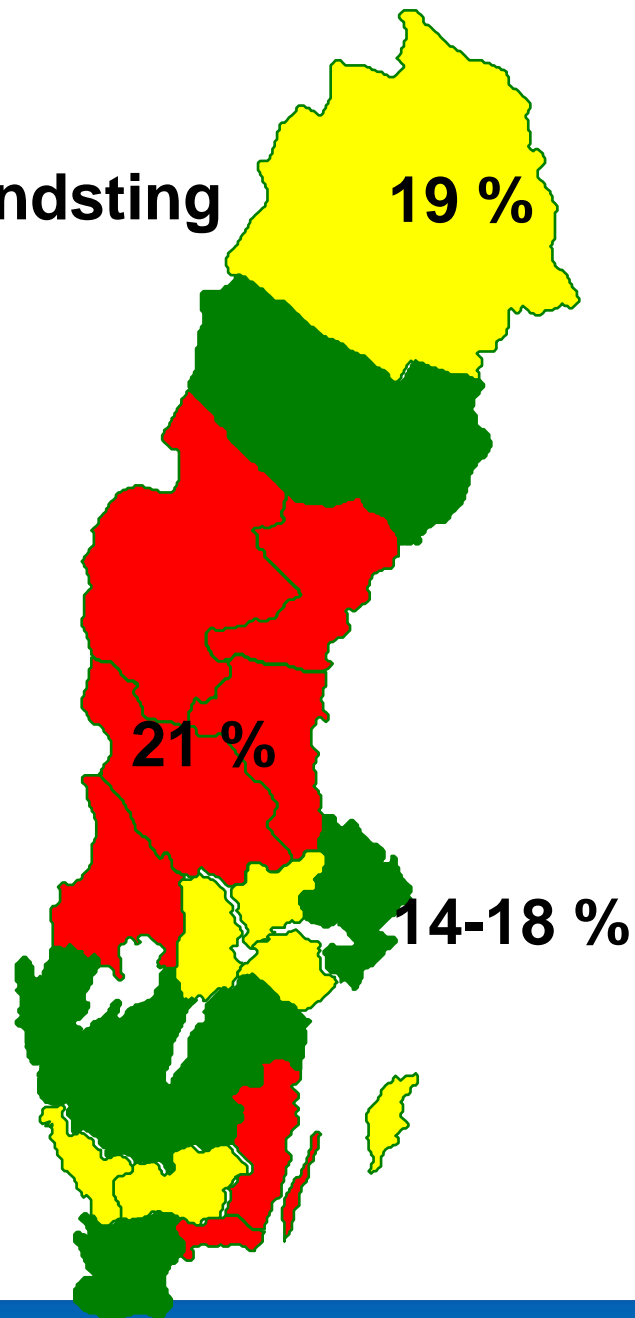
Av alla invånare:

9,6 % 65-74 år

8,5 % 75 år och äldre

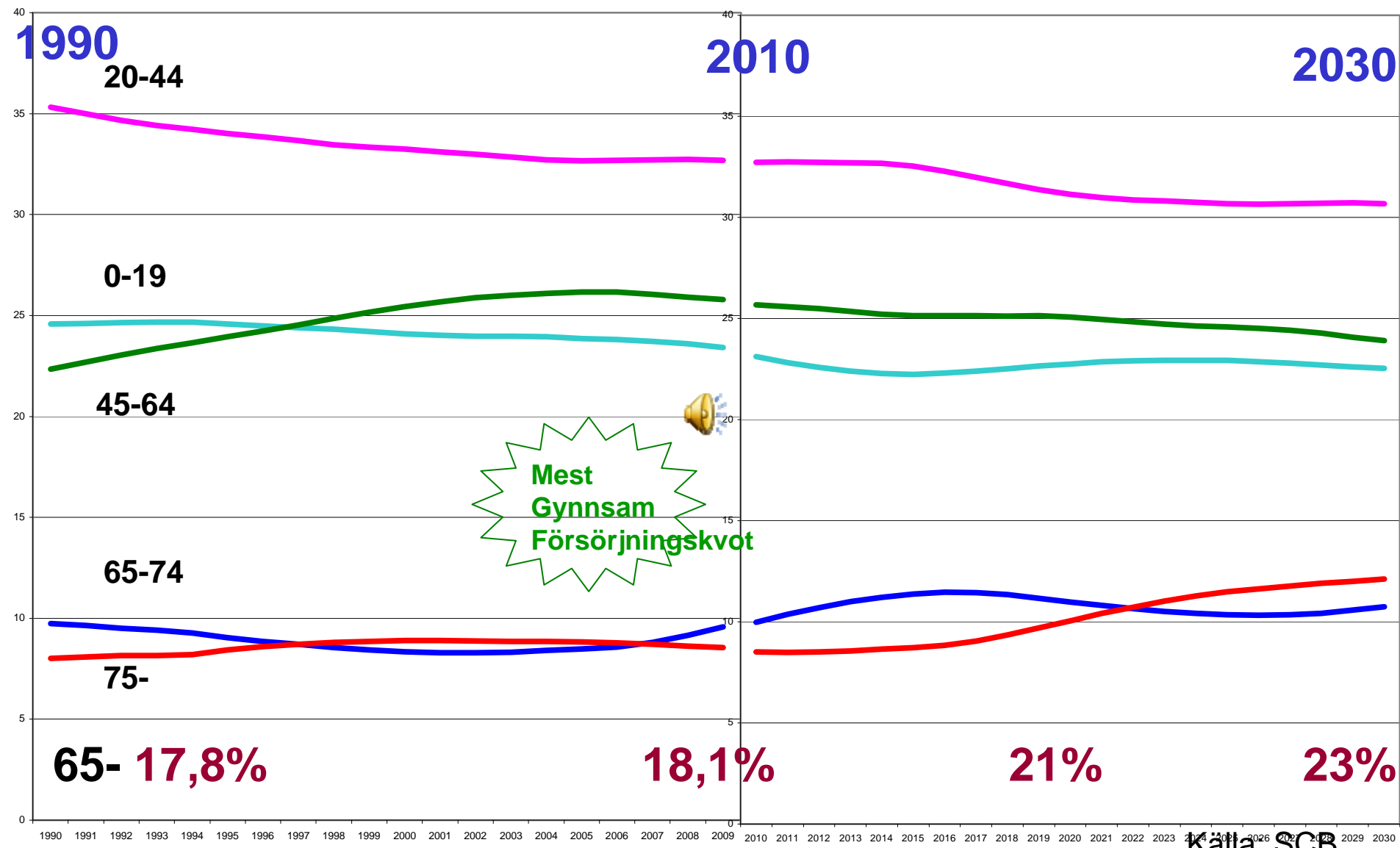

Andel äldre (65 år -) Skillnader mellan landsting

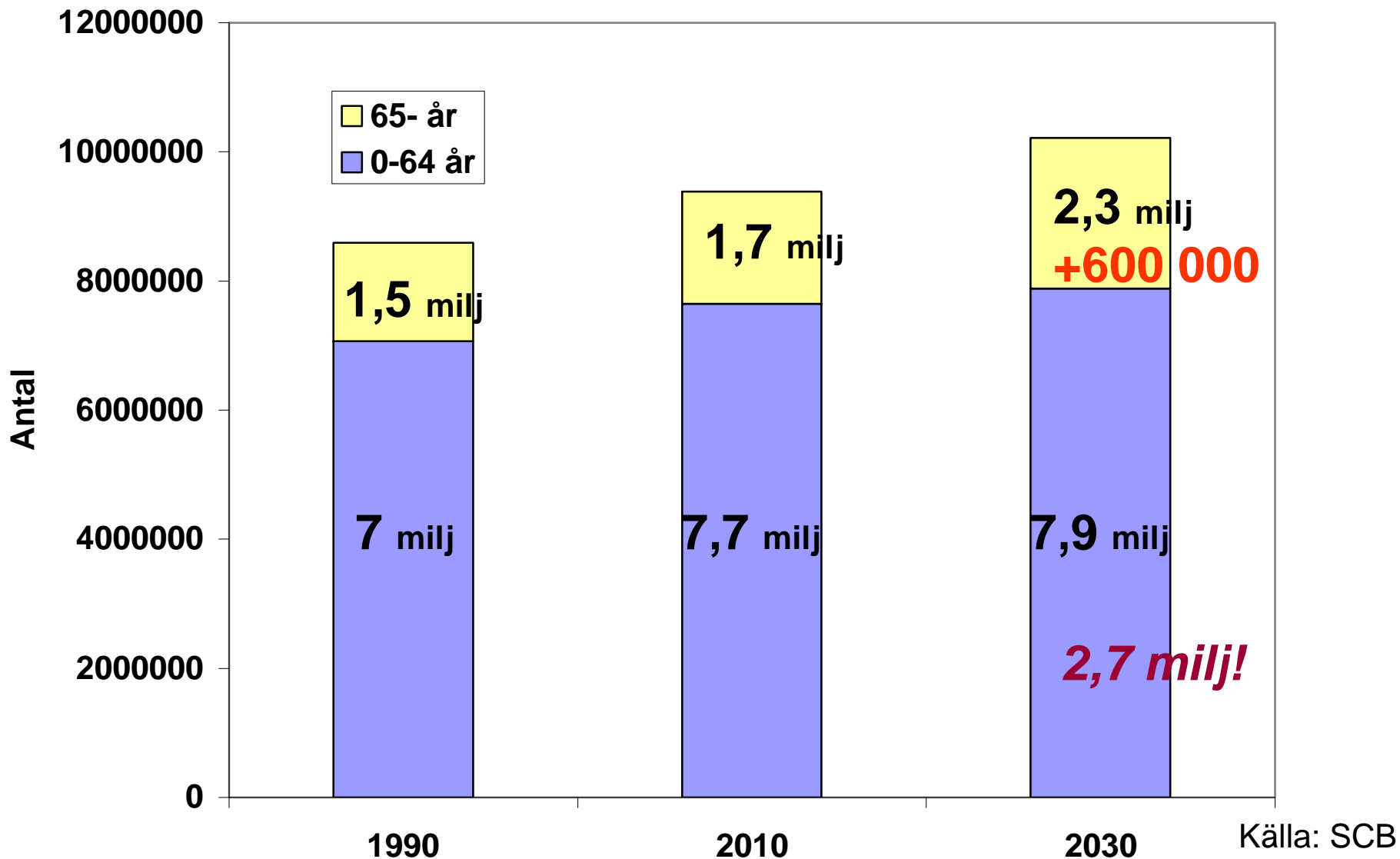
Källa: SCB

Andel invånare i åldersgrupper år 1990 - 2030

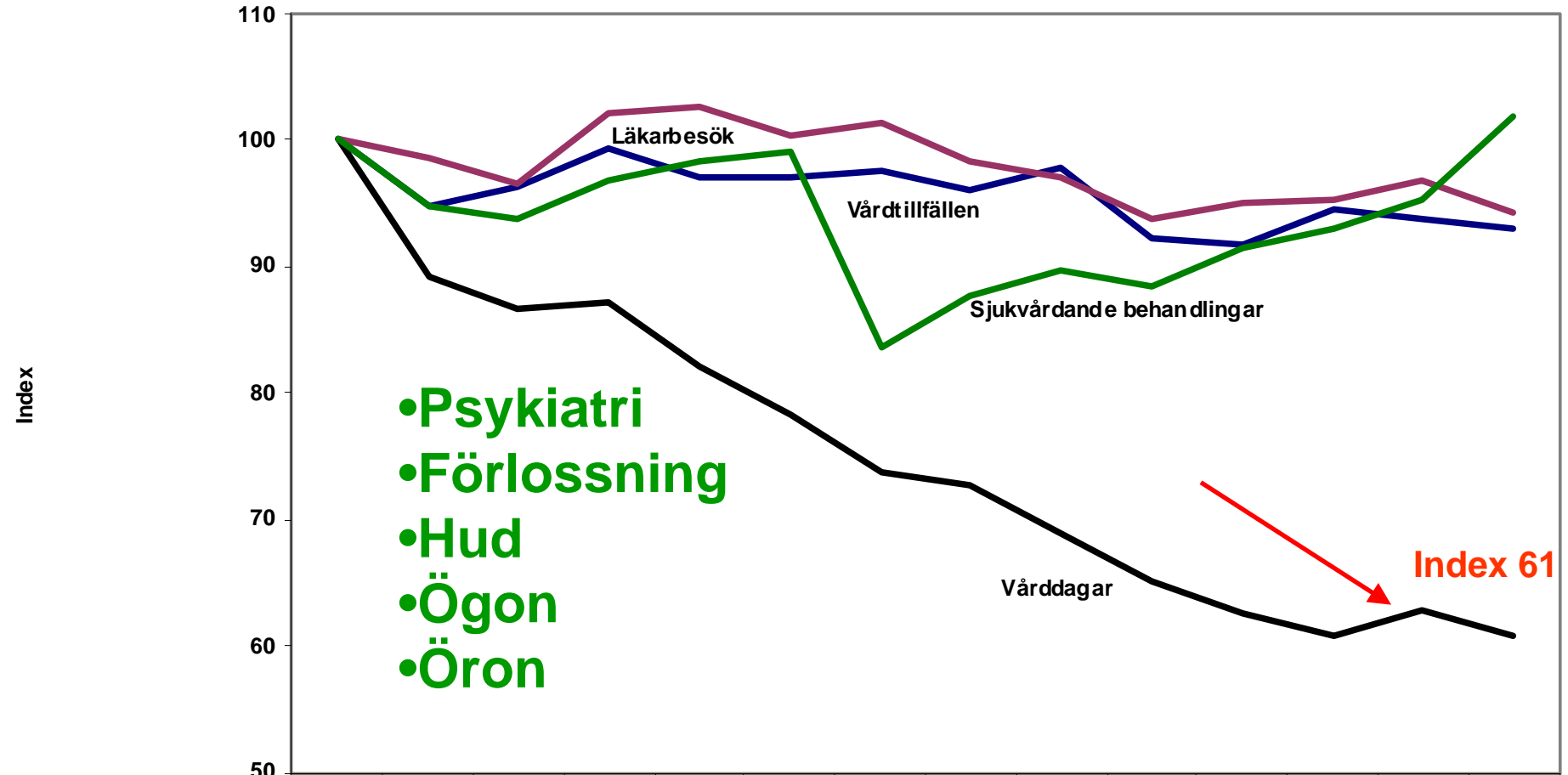
Källa: SCB

Antal invånare 1990-2030

Vårdkontakter Östergötland 1995-2008 (År 1995 = Index 100)

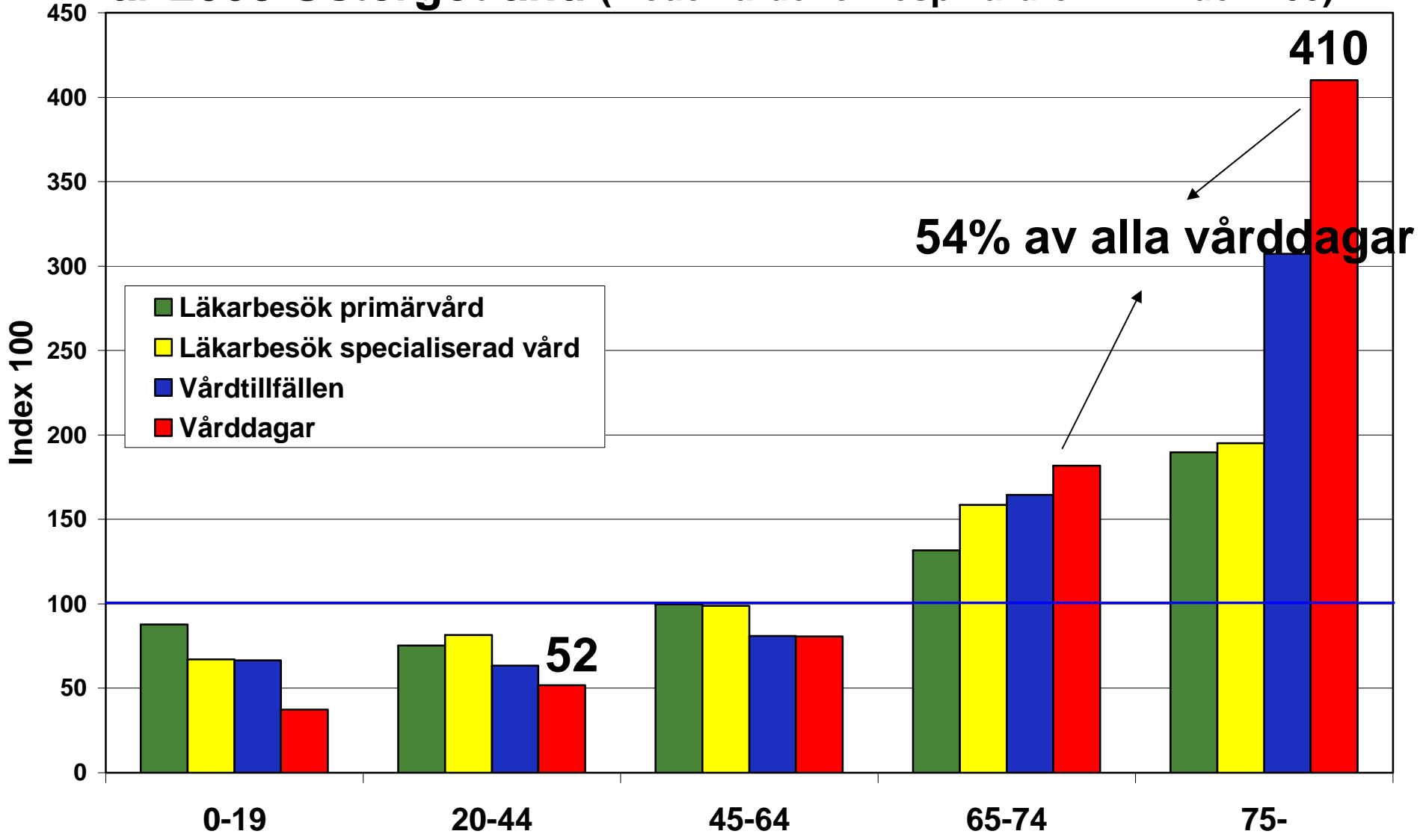
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
— Vårdtillfällen	100	95	96	99	97	97	98	96	98	92	92	94	94	93
— Vård dagar	100	89	87	87	82	78	74	73	69	65	63	61	63	61
— Läkarbesök	100	99	96	102	103	100	101	98	97	94	95	95	97	94
— Sjukvård behandl	100	95	94	97	98	99	84	88	90	88	91	93	95	102

Källa: Landstingsfakta

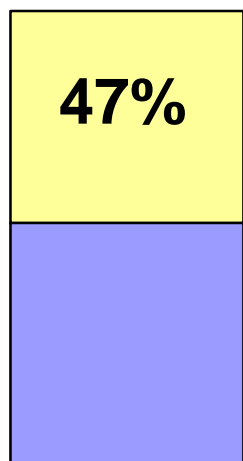
Antal vårdkontakter per invånare i olika åldersgrupper år 2008 Östergötland (Medelvärde för resp vårdform = Index 100)

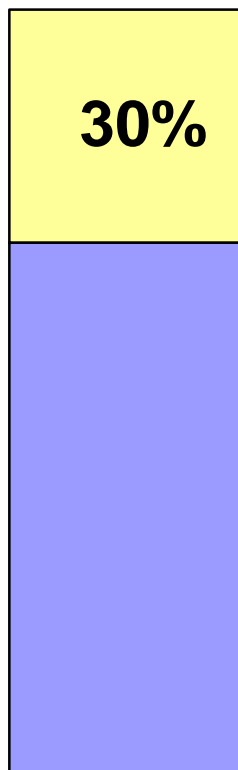
Källa: Vårddatalagret

Kostnader hälso- och sjukvård - fördelning i vårdformer

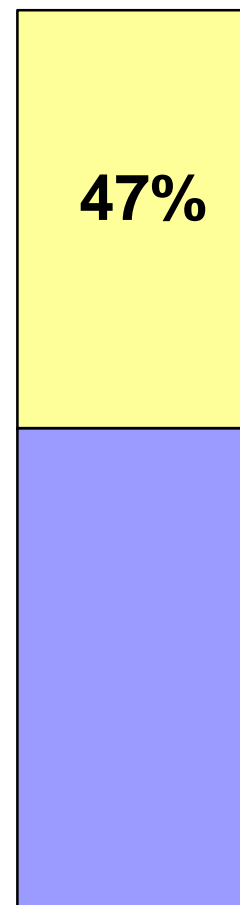
21% Primärvård
36% Öppen vård sjukhus
43% Inneliggande

Primärvård

Öppenvård sjukhus

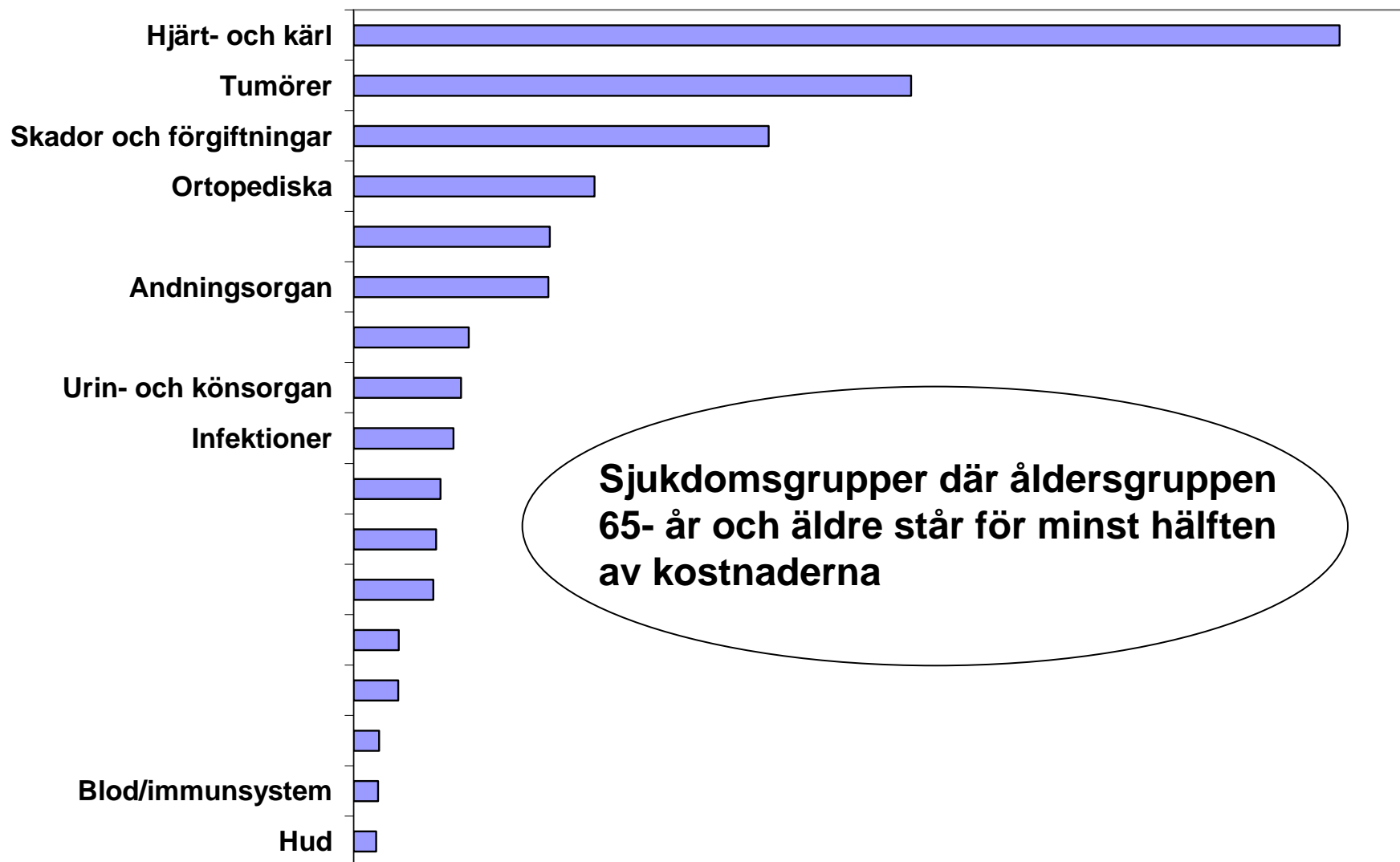

Slutenvård

65- år
0-64 år

Källa: KPP Österg

Kostnader för sjukdomsgrupper slutenvård (KPP Östergötland 2008)

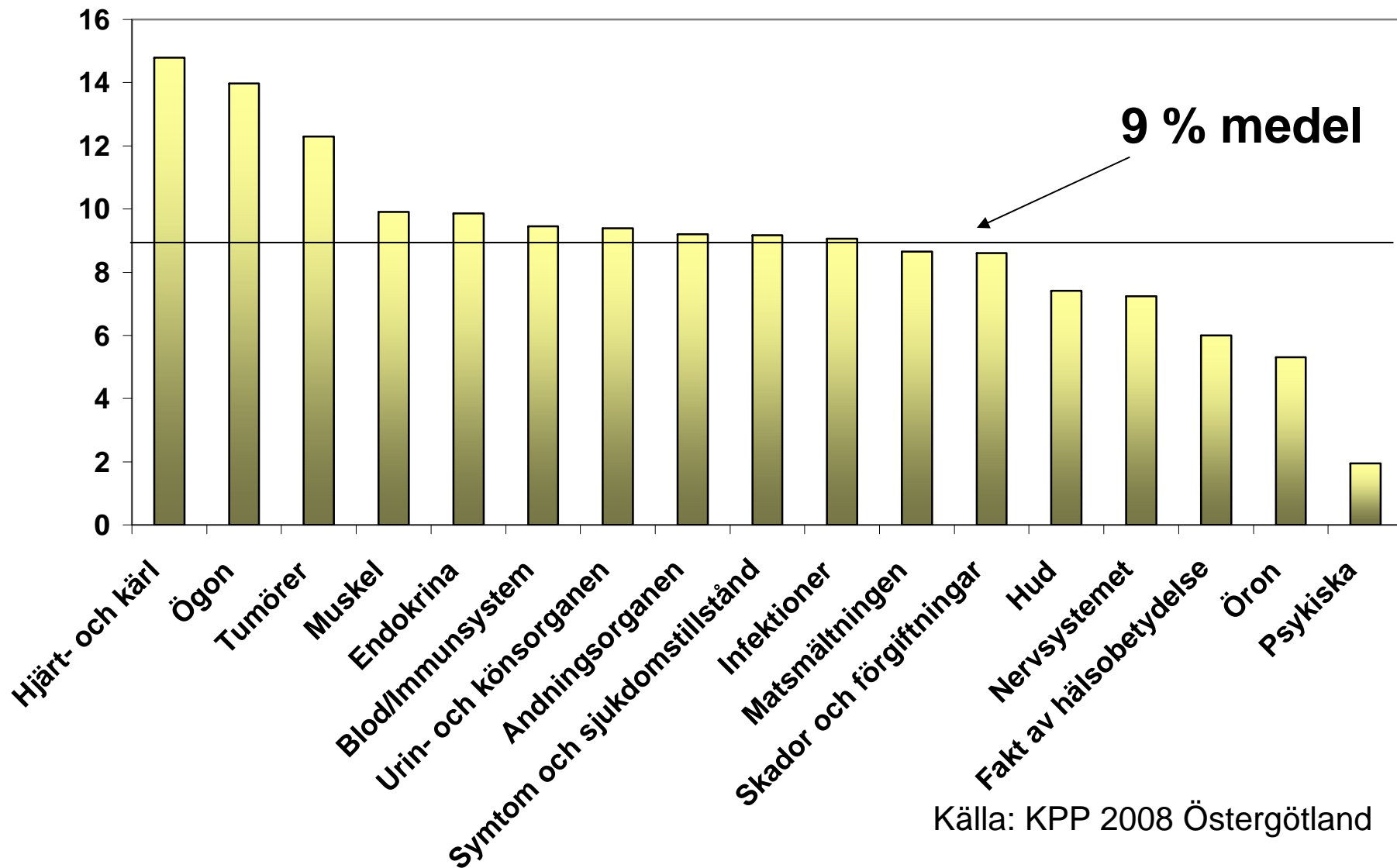
Befolkningsutveckling + Vårdkontakter + Kostnader

= Sant?

- Teoretiskt framskrivning från 2008 till 2020
- Enbart ålderssammansättning, grov åldersindelning
- Lika hälsa, vårdbehov, vårdsökande, medtekn utveckling

Ökning av kostnader i sjukdomsgrupper på grund av åldersutveckling i befolkningen 2009-2020

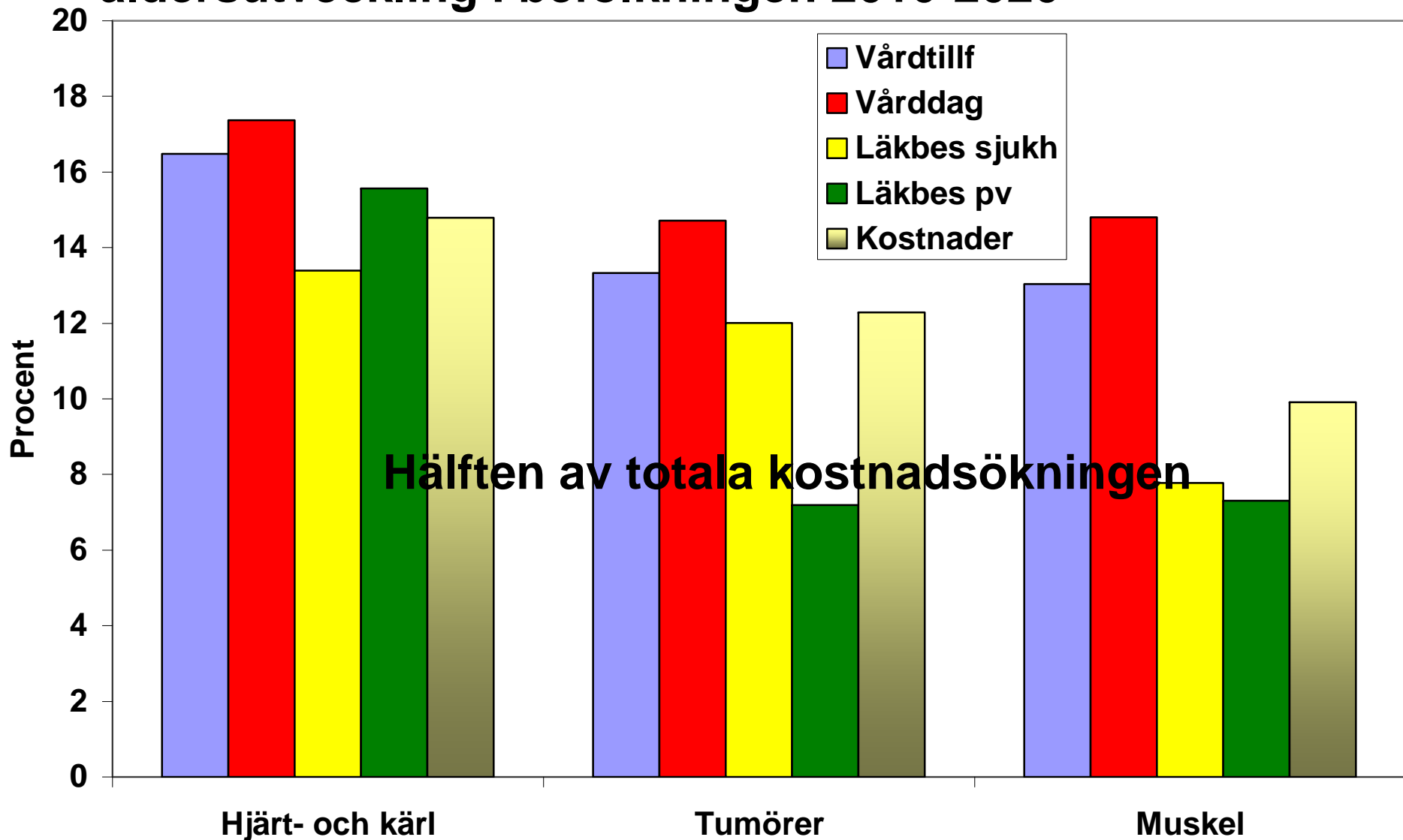
Procent

Källa: KPP 2008 Östergötland

Ökning av vårdkontakter och kostnader på grund av åldersutveckling i befolkningen 2010-2020

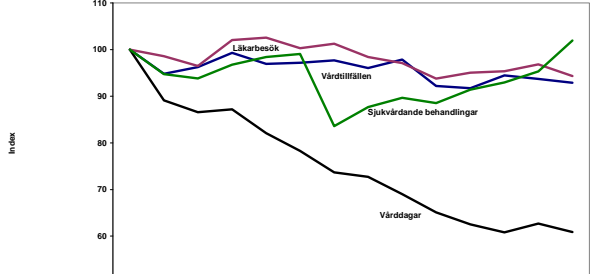
Källa: KPP och vårddatalager Östergötland

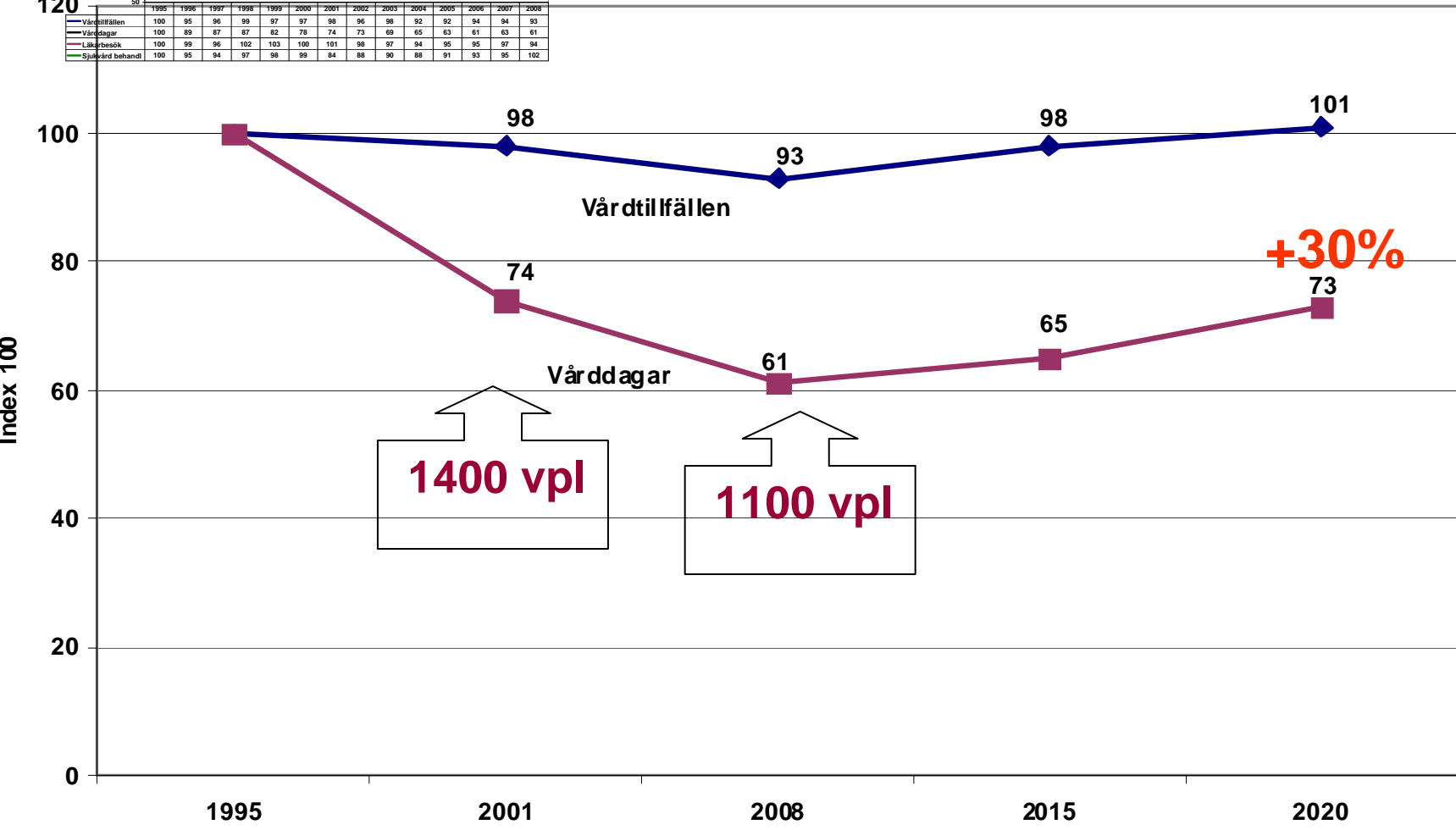
Antal överlevande med cancersjukdom 2006 och 2030

	Män		Kvinnor	
	Antal		Antal	
År 2006	86 000		70 000	
Ökad incidens	5 600	5%	4 900	10%
Bättre överlevnad	44 300	40%	20 300	42%
Ökande/äldre befolkning	62 100	55%	23 800	48%
År 2030	198 000		119 000	

Källa: Nationella cancerstrategin

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vårdtillfällen	100	95	96	99	97	97	98	96	98	92	92	94	94	93
Vårdsdagar	100	89	87	87	82	78	74	73	69	65	63	61	63	61
Läkarpbesök	100	99	98	102	103	100	101	98	97	94	95	95	97	94
Sjukvård behandl	100	95	94	97	98	99	84	88	90	88	91	93	95	102

Förändrad ålderssammansättning

**Kostnadsökning i snitt varje år 2010-2020:
0,75 % = 1 miljard per år Sverigenivå**

55 mkr för Östergötland

Ödesfrågan inneliggande sjukhusvård

Fler friska eller sjuka år efter 65 års ålder?

1980-2007:

Män 65 år

Livslängden ökade med **3,6 år**

varav 3,4 utan funktionsnedsättning pga sjukdom

Kvinnor 65 år

Livslängden ökade med **2,7 år**

och alla år utan funktionsnedsättning pga sjukdom

Källa: Nationella folkhälsorapporten 2009

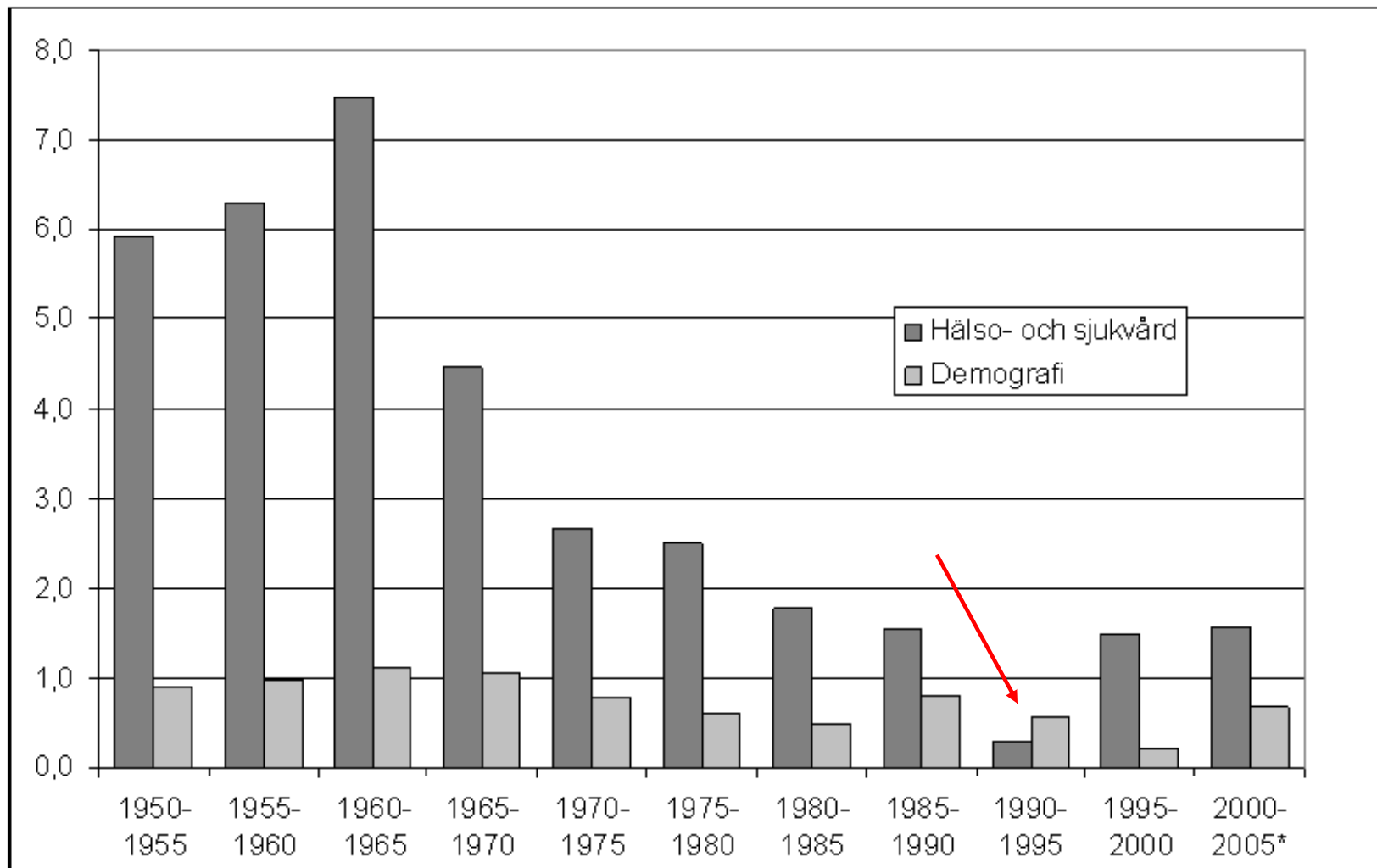
Andelen 65 + = nästan 1/4-del år 2030

Konsumerar längre tid men lika mycket?

Lever längre och konsumerar mer?

Konsumerar mindre?

Ökade kostnader 1950-2005 (%) demografi respektive övriga vårdbehov/med tekn utveckling

Källa: Socdep

Tredubbla effekter

Ökat behov av hälso- och sjukvård

En minskad andel i arbetsför ålder

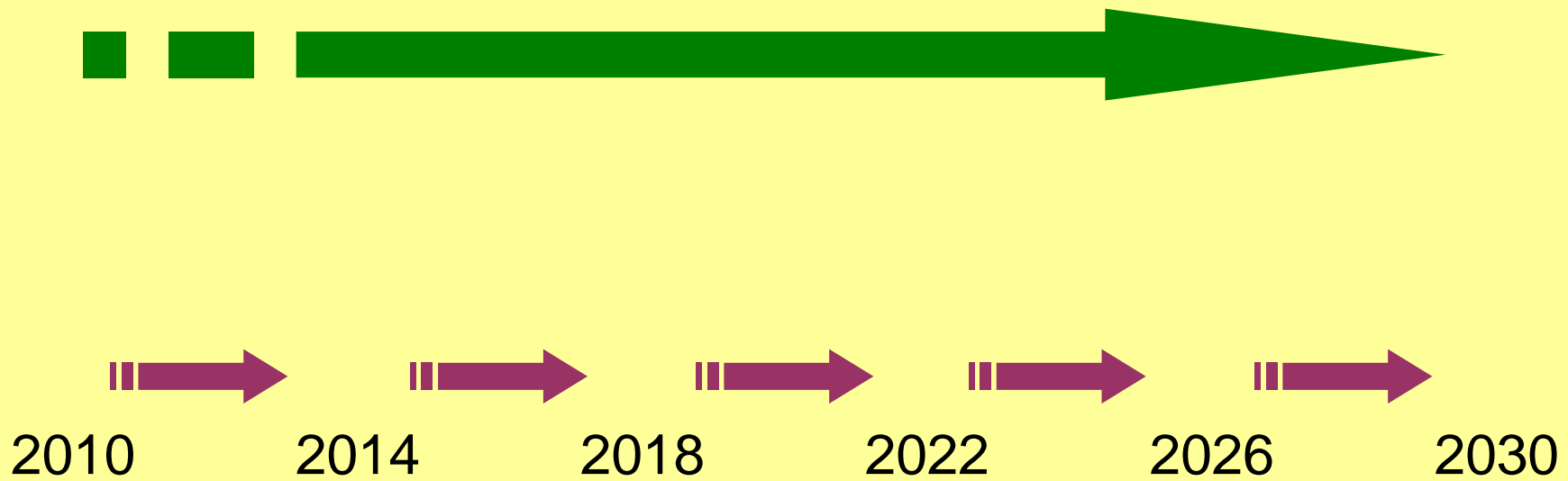
= minskade skatteintäkter

= ökad konkurrens om personal

Men alla landsting har väl sparat i ladorna för det kommande vård- och personalbehovet och de anställdas pensioner!

Politikens förhållningssätt?

- Spykersyndromet
- Facts are stubborn things
- Trassla inte till saker
- Planera för det värsta men hoppas på det bästa

Då. Nu. Men hur blir det sedan?

Tre skeden i livet:

- *Det förflutna som aldrig återvänder*
- *Nu et som inte varar*
- *Framtiden som överraskar*